P. n. Zgodovinsko društvo, Koroška c. 10
Dolžnostni izvod Maribor

Po

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inserati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v pondeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštnine proste. Telefon interurban št. 113.

89. štev. Maribor, dne 1. avgusta 1924. Letnik XVI.

Nova vlada — strah korupcijonistov.

Iz vlade vržena Pačič-Pribičevičeva družba se je po svojih listih na veliko razpisala o novi vladi, češ, da je to vlada od »Radičeve milosti«, vlada zelo kratke dobe, ker jo bo kmalu zrušil Pašič-Pribičevičev nacijonalni blok, da nima za seboj ne zemljoradnikov, ne džemijeta itd. Če bi človek tem vestem še toliko verjel in začel obupavati nad Davidovičevo vlado, bi vendar kmalu prišel na to, da ta vlada v nobenem oziru ni tako slaba, kakor bi jo hoteli predstaviti njeni nasprotniki. Da se nove vlade silno bojijo korupcijonisti, je za njo največja reklama in opora.

Tik pred padcem Pašičeve vlade je član radikalske stranke poslanec Rankovič iznesel v svojem listu »Smotra« cel venec samih velikih korupcijskih afer. — Razdelil je afere takole: 1. Afera »Trbovlje«, pri kateri se je razdelilo podkupnine ali »mite« štiri in pol milijona dinarjev. 2. Afera Lokrum z razdeljeno podkupnino treh milijonov dinarjev. 3. Liferacija Škodovih tovarn. 4. Afera firme Adam Stala, ki ji je finančni minister izdal bone za 54 milijonov čehoslovaških kron, da bi si »bratje« razdelili pet milijonov provizije. 5. Afera z odkupom Majlatove posesti, kjer se še danes delijo provizije. 6. Afera z inštalacijo brezžične telegrafije v Rakovici, kjer sta si dva dična sinova razdelila pol milijonov dinarjev. 7. Afera z Bleerovim posojilom z velikanskimi provizijami. 8. Afera s Fondešenovim posojilom, kjer se je hotelo oblatiti ime samega kralja. 9. Afera s posojilom enega milijona dinarjev, katero svoto je očetov sin dvignil od Jadranske banke na kraljev račun. 10. Afera pri oboroževanju vojske iz rednih proračunskih kreditov. 11. Afera s posojilom 300 milijonov francoskih frankov za oboroževanje, pri kateri igrata prvo vlogo finančni minister Stojadinovič in znani sinko. 12. Afera s posojilom monopolske uprave od 300.000 funtov šterlingov, v kateri igra zopet glavno vlogo g. Stojadinovič. 13. Afera pri nabavi Manlihergevih revolverjev, pri kateri je finančni minister proti vsem predpisom izdal milijon avansa svojemu »gazdi«. 14. Afera z mostom med Beogradom in Zemunom. 15. Afera z mostom med Beogradom in Pančevom. 16. Afera pri odkupu orientalskih železnic. 17. Afera pri odkupu južnih železnic. 18. Afera pri nabavi avtomobilov za vojsko. 19. Afera pri nabavi lokomotiv in vagonov, vsled katere je državna blagajna samo pri eni nabavi oškodovana za 1550 milijonov dinarjev. 20. Afera pri nabavi blaga za vojsko iz Anglije itd.

Rankovič tudi pravi, da o sekvestrih, reparacijah in intervencijah niti ne govori, opozarja pa, naj bi se pogledalo v stanovanja raznih bivših in tedanjih ministrov, da se vidi, kaj je vse odnešeno iz direkcije vojnega plena in narodu ukradeno. Na koncu še pravi, da bi rad videl, koliko lastnikov novozgrajenih beograjskih hiš bi še ostalo izven zapora, ko bi enkrat poštena uprava in nepristranska preiskava pregledala račune, na kak način so ti ljudje prišli do bogastva in novih hiš.

Komaj se je kmalu na to sestavila Davidovičeva vlada, so že pokazali dobro znani beograjski korupcijonisti velik strah in nestrpnost. To je najboljše znamenje, da je z novo vlado podana poštena uprava in pa akcija proti korupciji, kakor si jo želi sam radikal Rankovič. Sicer se je pa on napram novi vladi in glede njenega programa tudi že izrazil, da jo morejo v boju proti korupciji podpirati vsi iz radikalnih vrst, ki imajo vest in sicer čisto vest. Kandidat Rankovič radi sestave nove vlade ni nervozen in ni preplašen, v novi vladi je tudi radikal Nastas Petrovič in z gotovostjo se lahko zanašamo, da je v radikalnih vrstah še dosti ljudi, ki imajo čisto vest.

Vedno večji strah pa navdaja korupcijoniste. Po Beogradu so se razširile vesti, da se je Rade Pašič prvi začel pripravljati na beg, eni so vedeli že povedati, da je pobegnil. To pa ne bo res, ker prvo, kar je storil notranji minister Petrovič je bilo to, da je na obmejne oblasti izdal nalog, da ne pustijo preko meje gotovih »gentlemanov«. Minister očividno dobro pozna svet, v katerem živi in tudi dobro ve, da bi eni korupcijonisti radi spravili svoj plen, drugi pa sami sebe na varno. — Velikanski strah korupcijonistov je pač najboljše priporočilo za današnjo vlado.

Od radikala Rankoviča prej navedene korupcijske afere so širši javnosti večinoma samo po imenu znane. pa že to, kar je znano, je tako gorostasno, da si vsak lahko misli, koliko dela bo imela vlada, predno vse to preišče ter krivce pokliče na odgovornost in jih kaznuje. Pobijanje korupcije bo sploh velikansko delo. Korupcija se je silno razpasla in od glave, od ministrstva je prodirala v vse dele državnega aparata. Že najnižji državni organ je smatral, da ima pravico po vzoru višjih pobirati podkupnino in prodajati svoje delo za posebne plače. V mnogih slučajih so že celo sodniki postali sokrivci v stvareh, katere bi sodišče moralo rešiti in obsoditi. Korupcija je nam že zrušila celo upravo v njenih temeljih ter s tem napravila ogromno škodo vsemu delovanju, ki je z javno upravo v zvezi. Za pobijanje korupcije je potrebna nepristranska, brezobzirna in železna roka. Vsak korupcijonist mora biti kaznovan in prisiljen, da povrne škodo, državni organ pa mora imeti redno pred seboj če že ne nekaj drugega, vsaj toliko strašilnih primerov, da bo dobro premislil, predno se bo spustil v kako korupcijo.

Korupcija se pa pobija tudi s plošnim duhom poštenja in zakonitosti, s katerim mora biti prežeta cela vlada in vsi njeni organi. Zato je treba urediti materielne odnošaje uradništva, za kar stari režim ni hotel niti slišati, a istočasno je treba dvigniti njegov moralni niveau.

Vsaka nezakonitost, vsaka nepravilnost in vsako nasilje je že samo po sebi seme korupcije in zato popolnoma pravilno in umestno naglaša predsednik vlade Davidovič, da je naloga nove vlade vspostaviti spoštovanje in veljavo zakonov v polnem obsegu.

Naj nosilci in pristaši prejšnjega režima sebe in druge še toliko varajo z nado, da je sedanja vlada samo za kratek čas, strahu pred njo pa pri tem le ne morejo prikriti in to da vsakemu pametnemu človeku misliti sledeče: Zakaj niso Pašičevci obravnavali obtožbe proti Lazici Markoviču tedaj, ko so bili že vsi poslanski mandati verificirani? Zato, ker bi se tedaj pokazala ogromna večina z obsodbo Lazice Markoviča in vseh njemu podobnih ter bi režim ob toliki enodušni manifestaciji večine ne imel več mogočnosti govoriti o »opoziciji brez večine«. Če vlada pobija korupcijo in nasilje, potem so z njo gotovo vsi, ki od korupcije in nasilja trpijo in kdo naj bi tako vlado podiral, ki odstranjuje največje zlo za narod in državo!

Politične beležke.

Spremembe v predsedstvu narodne skupščine. V zvezi z na novo začetim delom v parlamentu se smatra, da pride na prvi seji tudi do sprememb v predsedstvu skupščine. Skupine, ki tvorijo sedanjo vlado, so po vsej pravici najbolj ogorčene proti delovanju podpredsednika Dragoviča in tajnika Kobasice. Beograjske »Novosti« menijo, da bo Ljuba Jovanovič lahko še naprej ostal predsednik skupščine, če bo seveda hotel, ker je bil popolnoma lojalen v poslednjem razvoju krize. Če pa noče, bo pa predsednik en demokrat, podpredsednik zemljoradnik Lazič in tajnik zemljoradnik Vujič. Govori se tudi, da bo predsednik skupščine najbrž demokrat Pečič in da kdo drug prevzame njegovo ministrstvo.

Džemijet o novi vladi. Začetkom tega tedna je bil v Skoplju kongres stranke muslimanov iz južnih krajev ali džemijeta. Kongresu je predsedoval somišljenik Ferhad bega Drage in kandidat, ki ga je postavil poslanec Keman Zija, ki je pri džemijetu radi nekdanjega paktiranja s Pašičem na vedno bolj slabem glasu. Kongres je sprejel in odposlal pozdravne brzojavke na kralja in novo vlado, izražajoč nade, da bodo tudi južni muslimani deležni blagodejnega dela nove vlade, ki teži za enakopravnostjo vseh državljanov. Kongres je močno ohladil nade Pašičeve in Pribičevičeve družbe, da bi se dalo mogoče džemijet kupiti ali drugače pridobiti proti Davidovičevi vladi. Nekdanji režimovci so res čudni v svojih željah in nakanah. Kako si morejo vendar misliti, da bi na svojo stran pridobili zastopnike južnomuslimanskega življa, ki je največ trpel od razdivjanih radikal-policajdemokratskih pandurjev. Ravno pred padcem prejšnjega režima je bilo v okolici Kosovske Mitrovice pobitih nad 70 nedolžnih muslimanov, med njimi mnogo žen in otrok, par vasi je bilo do golega izropanih in sedaj se še pričakuje od teh ljudi, naj gredo s svojimi krvniki proti vladi, ki naglaša enakopravnost in ki je povrh še muslimana postavila za pravosodnega ministra.

Iz sestanka Hrvatske Zajednice. Takoj po sestavi nove vlade je tudi Hrvatska Zajednica zborovala v Zagrebu in razmotrivala o novem političnem položaju. — Zanimanje pristašev je bilo veliko in ko je dr. Lorković v dolgem govoru razložil pomen vlade opozicijonalnega bloka in intrige prejšnjega režima proti hrvatskemu narodnemu zastopstvu radi Radičevega potovanja v Moskvo, češ, da so Hrvati boljševizirani in tako mrtvi za opozicijonalni blok, je neki navzoči veletržec izrazil mnenje navzočih s tem, da je predložil pozdrav Radiču in opozicijonalnemu bloku.

Srbski seljaki in vladni preobrat. Ko se je nenadoma rešila kriza in sestavila nova vlada je bil zemljoradniški poslanec Lazič ravno na agitaciji po Srbiji. — Sedaj se je vrnil v Beograd in pripoveduje, kako je bilo v neki srbski vasi, ko je prišla prva vest o novi vladi. Lažič razlaga svojim zborovalcem ravno o razvoju krize, ko eden pristopi ter javi, da je prišel iz Beograda brzojav o sestavi nove vlade in sicer Davidovičeve. Poslanec Lazič meni, da če je sploh nova vlada sestavljena, je to gotovo Jovanovičeva. Odkod taka sprememba? Najbrž je pomota v brzojavu. Pozneje se je Lazič na pošti prepričal, da je brzojavka pravilna. Ko je narod slišal o vladnem preobratu, je nastalo veliko veselje, vsem se je je oddahnilo. Dobre tri četrtine ljudstva je zelo zadovoljno pripoveduje zemljoradniški voditelj, — in povsod se sliši: »Samo da je baja (Pašič) šel, je že dobro, pa naj pride kdorkoli!«

Po svetu.

Grki preganjajo Albance. Albanska vlada v Tirani je poslala apel na Zvezo narodov v Ženevi, v kojem opozarja na preganjanje albanskega prebivalstva v obmejnih krajih pri Kovici, koje je okupirala grška vojska. Grki hočejo s terorjem prisiliti albansko prebivalstvo, da se izseli. Na ta način nameravajo utrditi svoje pravo na posest tega teritorija.

Eksplozije v Rumuniji. Rumunski oficijelni listi pišejo, da je strašno eksplozijo municijskega skladišča povzročila brezmejna zanikernost nekaterih višjih oficirjev. Vlada vodi preiskavo in ima baje že v rokah obtožilni materijal proti večjemu številu oficirjev, ki so imeli pod svojim nadzorstvom municijska skladišča. Potek preiskave se drži tajno in to je razumljivo, ker je vlada vendar eksplozijo kratkomalo naprtila komunistom in celo Rusom ker ji sedaj ne gre v račun, da bi svoje obdolžitve ovrgla in povrh še priznala, da ima najnevarnejše elemente ravno med svojo soldatesko. Te dni je zletela v zrak tudi judovska sinagoga blizu Arada. Zločinski atentat je bil pripravljen za čas bogoslužja, ko je bila sinagoga polna judovskega prebivalstva, a k sreči so ekrazitne patrone še le eksplodirale, ko so ljudje že odšli. Sinagoga je popolnoma razdejana, človeških žrtev pa baje ni bilo. Pri tej eksploziji zločincev pač ni treba nikjer drugje iskati kot med rumunskimi fašisti, hlapci sedanjega režima.

Likvidacija spora med Nemčijo in Rusijo. Končno se je izgladil spor med Nemčijo in Rusijo, ki je nastal dne 5. maja t. l. radi provale nemškega redarstva v prostore sovjetske trgovske delegacije v Berlinu. Radi tega incidenta so se odnošaji med obema državama tako zaostrili, da je bil sovjetski poslanik Krestinski odpoklican iz Berlina. Dne 30. julija so predstavniki obeh držav v Berlinu podpisali protokol, s kojim se likvidira spor. Nemčija prizna eksteritorijalnost prostorov sovjetske trgovske delegacije; nadalje obsoja postopanje redarstvenih organov ter odpušča uradnika, ki je izdal povelje za preiskavo v prostorih sovjetske delegacije; Nemčija poravna tudi vso škodo, katero so člani sovjetske delegacije pretrpeli.

Egiptovski ministrski predsednik v Evropi. V Marseilles je dospel egiptovski premijer Zaglul paša. V mestu se je zadržal en dan, nakar je odpotoval v Pariz. — Njegov pot je povsem privatnega karakterja. Namerava se nekaj časa nastaniti v kakem letovišču na francoski Rivieri. Rana, katero je zadobil ob priliki atentata, se mu je že poplonoma zacelila.

Glad v Rusiji. Rusiji preti letos zopet strašna katastrofa vsled lakote. V področju Volge, zlasti ob njenem spodnjem toku ter v večjem delu Ukrajine je bila letina tako slaba, da je prebivalstvo jedva preskrbljeno s hrano do jeseni. Na zimo pa je okrog 7 milijonov ljudi, ki prebivajo v teh pokrajinah, obsojeno na strašno smrt vsled gladu. Rusija sama jim ne more dosti pomagati, ker bo v večini krajev vladalo pomanjkanje.

Velika vročina v New Jorku. V New Jorku vlada nekaj dni strahovita vročina, kakor je prebivalstvo že dolgo let ne pomni. Dosedaj beležijo že nad 100 smrtnih slučajev radi šolnčarice. Ker je vročina tudi ponoči v stanovanjih neznosna, prenočuje večji del ljudi pod vedrim nebom po parkih in na morski obali. Bogatejši sloji beže iz mesta v hladnejše kraje. Dosedaj je odpotovalo iz New Jorka nad pol milijona prebivalcev.

Iz Slovenije.

»Slovenski Narod« se je v zadnjem času silno razkoračil. Bivši P.-P. vladi je zaupal kratkomalo vse, o novi vladi pa piše v tako drznem tonu, da ga je sama — »antidržavnost«. Ata »Narod« naj prepustijo vlado novim ljudem, po možnosti naj se ne razburjajo, pač pa se naj zahvalijo potrpežljivosti g. Arka, ki nejevoljen plačuje zaostale deficite. Te svote gredo v milijone, ker je »Narod« izgubil tudi v »naprednih« krogih ves kredit. Kriva je pa senilnost in ne klerikalni zmaj.

Vprašanje na orožniško poveljstvo in okrajno glavarstvo glede preganjanja delavcev v Rušah. V Mariboru je bil zopet zaprt 5 dni delavec Ivan Strnad iz Ruš. Do tega je prišlo takole: Letaki o orjunskem zločinu nad delavcem Juvanom v Ljubljani so bili zaplenjeni in prepovedani še le potem enkrat, ko so bili razposlani že na razne strani. Več dni je preteklo, preden se je o zaplembi izvedelo po naših krajih. Strnad v Rušah dobi par takih letakov v roke in jih da svojim tovarišem. O

zaplembi ni vedel in tudi ni mogel vedeti. Naenkrat se letaki pojavijo pribiti na deskah, pri Strnadu pa dva orožnika z napovedjo hišne preiskave. Strnad pozna določilo ustave, da je za hišno preiskavo potrebna pismena odredba politične oblasti in prisotnost vsaj enega občinskega odbornika, ter to od orožnikov tudi zahteva. Orožnika pismenega naloga sicer ne pokažeta, pač pa pokličeta asistenco še dveh orožnikov in enega policaj-demokrata ali orjunca. Preiskava ni spravila nobenega obtežilnega materijala na dan, Strnada so pa le aretirali in odpeljali pod senco štirih bajonetov. Na orožniški postaji mu je še eden orožnikov dejal, da ga ne bi bili aretirali, če jim ne bi bil delal pri preiskavi sitnosti in govoril o protiustavnosti. Rekli so tudi, da so ga že enkrat iskali, pa ga ni bilo mogoče najti. Strnad lahko seveda dokaže, da je bil vedno doma in da se ga vedno lahko najde. Gotovo ni niti res, da bi ga bil kdo iskal. Pri sodniji še sam preiskovalni sodnik ni vedel, zakaj je Strnad zaprt, nedolžni človek pa je le pet dni po nedolžnem preganjan in brez zaslužka. Jasno kot beli dan je, da so ruške aretacije plod ovaduštva in gonje od one strani, ki med delavci ne dobi volilcev za svojo občinsko listo. To vidijo in vedo vsi pošteni ljudje, vprašamo pa politično oblast in orožništvo, zakaj se pri teh ljudeh, pri večini Rušanov ne informira, če stvari že samo ne vidi in ne presodi. Orožniškemu poveljstvu še posebej priporočamo, naj dobro poduči svoje organe, da se ne bodo znašali nad ljudmi, ki zahtevajo svoje ustavno zajamčene pravice. Sicer pa, ali ne mislijo same od sebe prenehati persekucije, naložene od ljudi, ki so doigrali. Višji morajo vestno paziti in skrbeti, da nižji organi raznih nalogov bivšega velikega župana ne bodo smatrali za zakon.

Blagoslovitev novih zvonov v Kamnici. V nedeljo, 3. avgusta bodo ob 9. uri predpoldne v Kamnici slovesno blagoslovljeni novi bronasti zvonovi.

Od Sv. Petra pri Mariboru. »Von einem Ochsen kann man nur Rindfleisch verlangen«, pravi nemški pregovor. Zato se prav nič ne čudimo našemu demokratskemu dopisniku za njegove barbarske napade po »Taboru« itd. In oseben je in še hoče bolj biti? Obljubuje ocvirke? Ha, ha! Kot odgovor bo dobil, to mu slovesno garantiramo, ocvirk tako masten in grenek, da mu bo zagrenil vse življenje. Osebno ga bomo kajpada pustili pri miru, ker se ne maramo po bližje pečati z bivšimi avstrijskimi oficirji itd., toda naš odgovor bo temeljit. Morda nas utegne razumeti? Pardona pa ne poznamo nobenega. In če bodo še drugi poleg tega debelo gledali, naj se zahvalijo demokratsko-podlemu dopisniku od »Zadružne liste«. Pika.

Vlomilci na delu. Zadnji četrtek je obiskala neznana tatinska družba Ptujsko goro in se oglasila pri posestniku Karlu Grušovniku. Tatovi so pokradli pri Grušovniku perilo, posteljnino, obleko in v gotovini 5 tisoč dinarjev. Skupna škoda znaša 18 tisoč dinarjev.

Pred občinskimi volitvami v Slov. Bistrici. Pri volitvah v konštituanto so bili naši demokratje nasproti socialistom v precejšnji manjšini. Kmalu na to so se vršile občinske volitve. In glej čudo, kar naenkrat imajo demokrati 8 obč. odbornikov, socialisti pa samo enega. Kako je to mogoče? Dr. Pučnik je modro razdelil demokrate v dva dela, en del je imel demokratsko listo, drugi pa obrtno-meščansko. Obrtna lista je do volitev hinavsko zakrivala svoj demokratski značaj, da je pritegnila nase socialiste, po volitvah je pa prišla na dan s pravo barvo. Štirji izvoljeni odborniki se vržejo na demokratsko stran, opeharjeni socialisti pa s kislim obrazom pošljejo v obč. odbor samo enega zastopnika. — Popolnoma isto vlogo igrata danes pri obč. volitvah dr. Pučnik in župan Omerzu, le s tem razločkom, da tokrat nista socialistov, ampak Nemce vpregla v svoj demokratsko-orjunski voziček. Imata zopet dve listi — demokratsko in napredno meščansko. Prvo vodi zopet dr. Pučnik, v drugo pa, ki je po domače rečeno, nemška, so potisnili župana Omerzu, Podhraškija in še druge orjunce, da bi Nemci izvolili toliko orjuncev, kolikor jih dr. Pučnik potrebuje za večino v občinskem odboru. — Kdo se ne spomni pri tem neke ptice, ki svoja jajca polaga v tuja gnezda, da ohrani brez vseh žrtev svoj zarod. Tako hočejo tudi naši orjunci ojačiti svojo trhlo demokratsko stranko s pomočjo Nemcev. Toda Nemci bodo menda modrejši od socijalistov in ne bodo šli naši orjuni na led. Vsaj jim bo še v dobrem spominu oni orjunski večer, ko sta dr. Pučnik in župan skomandirala 300 orjuncev v Slov. Bistrico. Omerzu je kot župan imel moč, da bi bil preprečil prihod orjune v mesto, imel je tudi moč, da bi bil vsaj pred mrakom vrgel iz mesta do zob oborožene in pijane Čarugovce, a pustil jih je mirno gospodariti po mestu do polnoči, saj njemu se ni bilo ničesar bati, Nemci pa se naj branijo sami. Zato je bil župan Omerzu odgovoren z drugo domačo orjuno vred za orjunski napad na Neuholdov hotel kot zbirališče Nemcev, odgovoren za vso nedolžno prelito kri in veliko gmotno škodo. Župan je bil odgovoren za to, da so orjunci udirali celo v zasebne nemške hiše, tam poslušali, če morda ne govore nemški, tam mazali po izbah nemške napise na podobah in šikanirali mirne ljudi. Župan je bil in je odgovoren za to, da je orjuna po ulicah oddala nad 2000 strelov in ogrožala človeško življenje, pri čemer so strahu koprneli ne samo Nemci, ampak tudi slovensko prebivalstvo, zlasti otroci. Tega Nemci ne bodo pozabili tako hitro, da so jih naši orjunci, h katerim pripadajo vsi demokratje brez izjeme, zlasti župan Omerzu in dr. Pučnik, iz čigar pisarne se vodi orjuna, pustili tako nesramno izzivati in napadati, četudi jim niso dali najmanjšega povoda za to. In zdaj naj Nemci v zahvalo zato pomagajo županu Omerzu do zopetnega županskega stolčka!? Kakšna naivnost pričakovati od njih kaj takega, ko imajo vendar moč v rokah, da maščujejo ono krvavo orjunsko noč in obračunajo za zmiraj z demokratsko orjunsko stranko v Slov. Bistrici. Nemci dobro vedo, da bi za svojo uslugo, ki bi jo izkazali naši orjuni pri volitvah, v kratkem bili počaščeni s kakim novim orjunskim pohodom. Zato velika večina Nemcev, kakor se uši, ne bo sledila sladkemu županu in vsiljivemu doktorju, ker ji je dobro znan nemški pregovor: Nur die allergrössten Kälber, wählen ihre Metzger selber.

Predstava. Katoliška omladina v Mariboru priredi v nedeljo, dne 3. avgusta v Slov. Bistrici ob priliki društvenega izleta ob 3. uri popoldne gledališko predstavo. Vsi prijatelji katoliške mladine uljudno vabljeni.

Tajništvo SLS v Mariboru je prevzel zopet tajnik Krajnc. V tajništvu SLS v Celju bo tajnik Krajnc odslej vsak torek dopoldne.

Zadnja pot g. bogoslovca Bana. Iz Teharij poročajo: V pondeljek, dne 28. t. m. smo imeli prav žalostni dan — bela žena nam je iztrgala iz sredine vrta mlado življenje, mladeniča, na katerega je bila vsa vas ponosna. Pokojni Josip Ban, bogoslovec je bil rojen leta 1897 v Artičah, je študiral na celjski gimnaziji in se podal leta 1918 v mariborsko bogoslovnico. Tik pred sprejemom višjih redov je moral zapustiti rajni bogoslovnico ter so podati domov. Ali kruta usoda je hotela, da se ni mogel več povrniti nazaj, da bi sprejel sv. zakrament mašniškega posvečenja. Ko so drugi tovariši darovali prvo sv. daritev je on jemal slovo od svojih dragih. Bil je žrtev svetovne vojne. Bolezen, ki je bila za časa gimnazijskega študija še v kali, se je razvila med vojno v akutno bolezen. Rajni je trpel silno na živcih. Po končani vojni se je podal ves težko bolan v mar. bogoslovje. Tu je moral večkrat prekiniti svoj študij in slednjič je zbral vse svoje moči, da dokonča ter doseže svoj cilj. Ali sedaj ga zadene katastrofa; živčni bolezni se je pridružila še druga bolezen, ki je bila hujša od prve, ter zahtevala njegovo življenje. Posušila ga je do kosti in vedeč, da ni mogel doseči svoj cilj, še vedno upajoč, da okreva, si je želel le eno, da tudi on daruje svojemu Stvaritelju najsvetejšo daritev. Kako nam je bil drag, nam je v dokaz, da je prišlo ljudstvo od blizu in daleč, da ga spremlja na zadnji poti. Dika vsega sprevoda je bilo nad 40 belo oblečenih deklic, spremljalo ga je obilo število duhovnikov, vse celjsko katoliško misleče dijaštvo in nebrojna množica ljudi. Slehernemu je prišla solza v oko, ko je pred pokojnikovo hišo zapel teharski pevski zbor pod osebnim vodstvom g. kaplana Medveda premogočno žalostinko: »Z bogom brat«. — Na grobu pa se je v govoru spominjal akademik Drobné njegovega trpljenja in povdarjal, da njegov idealizem ni prenehal, ampak ž njim je odšla njegova duša pred božji stol, da mu sama tam daruje tajno daritev. Po končanem govoru mu je še zapelo omenjeno društvo ob odprtem grobu slovo »Blagor mu, ki se spočije . . .« Pri tej priliki je bilo oko slehernega solzno, zlasti, ker je skoraj vsakemu znano, kaka nesreča je zadela njegove starše, da je bila njih edina nada in veselje, njih edini sin — bogoslovec Josip. N. v m. p.!

Nekaj odgovora Sokolom in orjuncem v Vojniku. Kaj takega pa še ni bilo v Vojniku, je splošno mnenje med ljudmi po lepo in izvrstno uspelem orlovskem taboru v Vojniku. Velikanska množica ljudi, dovršena telovadba in disciplinirane čete Orlov in Orlic so navdušile tržane in okoličane. Seveda, kakor povsod, tudi tu ne morejo nasprotniki molčati. Orlovski tabor je obtičal v želodcu Sokolom in orjuncem in ker si drugače ne morejo pomagati, lažejo o slabi udeležbi itd. Pravijo pa, da »ukradeni orlovski kroji« ne vlečejo več. Ako so Orli kroje ukradli, ker jih imajo slučajno iste barve kot Sokoli, ki kradejo ne kroje, ampak čast svojim nekdanjim soborcem in pa njihovi tovariši, ki kradejo po Ljubljani po privatnih hišah denar in po nasprotno mislečih krajih pobijajo ljudi in more neoborožene starčke. Sicer pa so Sokoli odstopili od svoje poti, zašli v popolno brezverstvo in svobodomiselnost in je Orel le kot protiutež ustanovljen, da bi še kmetsko mladino ne pokvarili Sokoli, kot so jo po mestih večji del. Kar se pa tiče udeležbe, mislimo, da bi Sokoli in orjunci par let govorili o sijajni udeležbi, ako bi imeli na svojih »telovadnih akademijah« z neizvežbanim naraščajem le en del ljudi, kot jih je bilo na taboru in to vzlic slabi poti, ki jo je dež prej celi teden razmakal. Tako pa pretrese sokolske prvake ob kresu mraz, ako se spomnijo na »nabito polno dvorano« in zijajočo praznoto v dvorani o priliki njihovih ponesrečenih akademijah. K širjenju in uspehu nasprotnikom pa tudi bombe ne bodo pomagale, kot jih obljubujete Vojničanom. Vam, Sokoli in orjunci v Vojniku je odklenkalo, in to se je videlo zadnjič, ko ni bilo vzlic temu, da pravite, da je »40 nacijonalistov« razven dveh nobenega videti. Ali ste tako hitro zatajili prepričanje, ali pa ste morda tako pogumni? Tudi vkljub temu, da se nekaterim ni ljubilo plačati borih 5 D za vstopnino, ampak so raje »od zadaj gledali« preko ograje, k čimer je nekaterim postava pripomogla, drugim pa voda in čoln, ni bila udeležba slaba. Ako pa mislite, da nas boste udušili, pomnite pomenljiv napis v trgu: Naša bodočnost! Zdravo!

Naša skrinjica je druga! Iz Velenja poročajo: Nobeden Velenjčan domačin ni podpisal orjunske liste, temveč le liberalni Stopar, Žižek, nekateri železničarji in idrijski »junaki« iz rudnika. Ker so podpise na liste dobivali le pod lažnjivimi pretvezami in ker bi le radi vlovili par glasov na dan volitev,, so razširili vest, da je to listo podpisal tudi g. obč. tajnik. Z veseljem konstatiramo, da ne g. obč. tajnik in nobeden domačin ni podpisal orjunske liste, temveč bomo vsi domačini — posestniki, trgovci, obrtniki in delavci — in vsi pošteno-misleči občani iz drugih krajev volili kandidate SLS. Naša škrinjica je druga.

Iz Velenja. V naši občini se živahno pripravljamo za občinske volitve. Vrše se sestanki v posameznih okolicah, kjer ljudstvo z navdušenjem odobrava program SLS in se pripravlja za sijajni izid volitev. Preteklo soboto se je vršil sestanek v gostoljubni hiši Bošnjakovi, na katerem nam je naš poslanec g. Vlad. Pušenjak dal navodila za občinske volitve. Naš trden sklep je, da vse storimo, da pride sleherni krščansko misleč mož na volišče in da pride lepa velenjska občina v roke poštenih, krščanskih mož. Na dan volitev bomo vsi naše krogljice vrgli v drugo škrinjico!

Iz Šaleške doline. V Šal. dolini sta se zadnjo nedeljo vršila dva dobro obiskana shoda v Št. Janžu in Št. Ilju pri Velenju. Poslanec Vladimir Pušenjak je obširno poročal o političnem položaju in o raznih perečih gospodarskih vprašanjih. Po govoru so zborovalci stavili razna vprašanja glede orjune, vojnih posojil, davčnih zadev, ravnanja z vojaki itd. Poslanec je dal na vsa vprašanja zadovoljive odgovore. Izrazila se je zaupnica Jugoslovanskemu klubu in poslancu Pušenjaku z željo, da se še večkrat vrše politični shodi.

Žepni tatovi na vlakih. Za žepne tatove so postali neugodni časi. V mestu nosi že vsak detektiv in policaj celo zbirko slik poznanih žepnih tatov in po vsaki tatvini navadno zločinca hitro spravijo v luknjo. Radi te velike nevarnosti so se žeparji spravili raje na deželo, svoj posel pa opravljajo najraje v močno napolnjenih vlakih. V gnječi obstopi več takih tičev svojo žrtev in predno se ta zave, so že izginili z listnico in denarjem neznano kam. Taka nesreča se je pripetila na Zidanem mostu trgovcu Antonu Mlakerju. Ptoval je po južni železnici ter čakal na vlak v Zidanem mostu. Šel je pit v restavracijo čašo piva, ko pa je hotel plačati, je s strahom opazil, da nima listnice. Neki žepar mu je na vlaku odnesel 80.000 din.

Začasne postaje brzovlakov. V dobi od 3. avgusta do vključno 15. septembra t. l. bodeta imela dnevna zagrebška brzovlaka štev. 706 in 709 postanek v postajah Rimske toplice in Laško in sicer brzovlak št. 70«, ki odhaja iz Zagreba glavni kolodvor ob 11. uri, odhaja iz Rimskih toplic ob 12.59, iz Laškega ob 13.6; brzovlak št. 709, ki odhaja iz Maribora glavni kolodvor ob 14.10, odhaja iz Laškega ob 15.48 in iz Rimskih toplic ob 15.49.

Dnevne novice.

Poštena vlada ne rabi straže. Predsednik vlade Davidovič je odposlal iz skupščinskih in vladnih predsob in hodnikov nad 60 žandarjev in celo vrsto detektivov nazaj v njihove komande, da jih tam boljše uporabijo, kot pa v skupščinskih in vladnih prostorih, kjer nova vlada ne rabi straž kot zapuščine Pašiča in njegovih ministrov. Pašica so vedno obdajale cele čete žandarjev in povrh še v civil preoblečeni policaji. Če se je Pašič pripeljal na ulico, so žandarji že davno poprej ulico izpraznili ter jo potem še zastražili od obeh strani. Od močnega žandarskega oddelka v skupščinskem poslopju je novi vladni predsednik pridržal samo dva moža, močnejših straž pa ne rabi, ker se drži pametnega načela, da je pravica in poštenost najboljše varstvo tudi za vsakega državnika.

Zaplemba »Balkana«. Zloglasni beograjski dnevnik »Balkan«, ki v vsaki številki greši proti ustavi, ko negira skupno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev ter propagira Veliko Srbijo in velesrbstvo, če že ne hujska h kaki osveti Srbov nad Hrvati in Slovenci ter ne tepta pravic in dostojanstva vseh, ki niso velesrbski fašisti, je sedaj prvič okusil moč zakona, ki mora biti za vse in nad vsemi. V svoji številki od srede je prostaško žalil in psoval člane nove vlade in člane kraljevega doma in je bil za to tudi zapljenjen. Zaplembo je potrdilo tudi sodišče. Vse vlade doslej so mirno trpele »Balkanove« hujskarije, sedanja je pa pokazala, da je zakon res za vse enak. Prej so bili v Beogradu često zaplenjeni opozicijonalni listi, zlasti »Republika« in »Novosti« in večkrat se je zgodilo, da sodišče zaplemb ni potrdilo. Tokrat pri »Balkanu« je zaplemba od sodišča potrjena v polnem obsegu. Iz tega sledi, da sodnija ni služila režimu, ali vsaj ne vedno, — in da je »Balkan« — gotovo ne prvič — dobil, kar je popolnoma zakonito. Režimovci Pašiča in Pribičeviča so plenili in zatirali naše liste celo tedaj, ko so se prinašale nezapljenjene stvari iz drugih listov. Pod pošteno vlado pa seveda ni osvete in revanše, ampak samo pravica in to nepristran

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

ska, enaka za vse, in gotovo tudi za prodani »Narod« in »Jutrove« Macefizelje.

Oprostitev davkov invalidom! Središni odbor UVI v Beogradu je prejel odlok, po katerem so težji invalidi oproščeni državnih davkov. Ker je to zelo važno za marsikaterega invalida objavljamo dotični odlok, ki se glasi sledeče: Ministrstvo financ, generalna direkcija neposrednih davkov, br. 12.339 z dne 7. maja 1924. — Udruženju vojnih invalidov v Beogradu. Udruženje naj obvesti vse svoje člane, kateri so priznani za polne invalide, da vsak zase zaprosi s kolekovano prošnjo za osloboditev osebnih davkov pri pristojnih finančnih upravah pri katerih jih dolgujejo in naj se sklicujejo na čl. 74. točka »e« zakona o neposrednih davkih. S tem, da smo vsi invalidi enakopravni, mislimo, da oblasti ne bodo delale izjem v nobenih pokrajinah. Odlok govori izrecno, da naj se obveste vsi člani udruženja, torej gotovo velja to povsod. Za polnega invalida se lahko smatra vsak invalid nad 50 odstot. delanezmožnosti za težkega pa od 80 odstot. naprej. Vsi taki invalidi se torej lahko poslužujejo gori omenjenega odloka in vlagajo prošnje, ki morajo biti kolekovane čeravno gre za prostost dajatev. Natančnejša pojasnila se dobe pri podpisani podružnici. Podružnica Udruženja vojnih invalidov v Mariboru.

Čedne razmere v fašistovski organizaciji »Srnao«. Voditelji nasilne fašistovske organizacije Srnao v Beogradu so se hudo sprli med seboj. Svetolik Savič, urednik zloglasnega »Balkana«, je nedavno v svojem listu napadel fašistovskega tovariša Pantoviča, da skruni skrbsko zastavo, za katero je on (Savič) že toliko žrtvoval in tudi za društvo Srnao izdal že dobrih 150.000 D. On kot dobrotnik in pribornik Srnao bo že poskrbel, da se Pantoviča vrže ven. Fašist Pantovič fašistu Saviču ne ostaja dolžen ter mu v listu napoveduje, da ga bo pretepel kot najzadnjo barabo, ko ga prvič sreča. Očita mu tudi, da je pri aferi Pančevskega mosta zaslužil 200.000 dinarjev in da radi tega tudi njegov list pusti vse in še tako strašne afere na miru. Savič Pantoviču zopet odgovorja ter mu našteva, kaj vse je on zaslužil pri raznih aferah in umazanih kupčijah. Stvar očividno še ni končana in si bosta še naprej grozila s pretepanjem, ki je vredno najzadnje barabe in z razkrivanjem raznih umazanosti. — Res, čedna družba so fašisti!

Kapela na Lovčenu. Na Lovčenu namerava odbor za prenos kosti vladike Njeguša zgraditi kapelico, za katero je napravil na kraljevo željo načrt naš umetnik Ivan Meštrovič. Ministrstvo za vere in odbor za zgradbo kapelice sta načrt odobrila.

Vprašanje o pridelitvi samostana svetega Nauma, o kojem je te dni razpravljalo haaško mednarodno sodišče, je odloženo zopet do polovice avgusta. Kakor znano, se za samostan potegujeta naša država in Albanija. Kakor izgleda, bo samostan prisojen nam, ker mirovno sodišče odobrava naše razloge.

Goljufija mu je cvetela celi dve leti. Občno pozornost in zanimanje javnosti po južnih krajih vzbujajo v zadnjem času goljufije fotografa Mite Stojanoviča iz Pančeva. Ta Stojanovič je začel posel goljufije z zbiranjem naročnine za povečane fotografije. Ljudje so naročevali te slike in plačevali v naprej po 100 din. Svoj agentski posel je začel Stojanovič v Beogradu, kjer je zbral nekaj deset tisoč dinarjev za povečane fotografije, nato je ostavil Beograd in naročniki še danes čakajo zaman na fotografije. Iz Beograda je krenil Mita v Novi Sad. V Novem Sadu ni goljufal ljudi z naročnino za povečane slike, ampak se je kmalu spoznal z neko modistinjo, kateri je natvezal, da ima fotografični atelje v Beogradu in tega bi moral povečati. Modistinja je bila toliko zaljubljena in nespametna, da mu je dala za povečanje ateljeja 6000 din., Mita je zapustil s tem denarjem Novi Sad in modistinja še danes čaka zaman na goljufa. Iz Novega Sada se je preselil Mita v Subotico in tukaj je dobil kompanjona fotografa, ki je pravkar fotografiral obhod orjune. Mita je temu fotografu natvezal, da ima v Beogradu velik atelje »Luna« in da pravkar išče za to podjetje kompanjona. Ta fotograf je pristal na pogoje družabništva in mu odštel 3000 din. Iz Subotice je krenil Mita po celi Jugoslaviji, kjer je po mestih nabiral naročnike za povečane slike in konečno ga je zanesla usoda nazaj v Beograd, kjer se je oklenil čisto originalnega posla. Pri raznih beograjskih fotografih si je nabavil fotografije najbolj uglednih Beograjčank. Bogzna odkod je dobil fotografije čisto nagih prostitutk. Sedaj je odrezal od fotografij uglednih Beograjčank glave in jih prilepil na slike nagih. Tako prikrojene slike je fotografiral in dobil slike Beograjčank v Evinem kostumu. Ko je imel Mita gotove te slike, se je napotil z njimi do Beograjčank in se predstavil kot policijski sanitetni agent. Z izsiljevanjem ter grožnjami je iztisnil od poštenih beograjskih dam po najmanj 1000 din. od vsake. Dame so pač rajši plačevale odkupnino, ker so se bale škandalov. Konečno pa je Mito le doletela roka pravice. Nekega dne je srečal Stojanoviča na ulici uradnik finančnega ministrstva Gjurič. Spoznal je v Miti onega agenta, kateremu je izplačal pred dvema letoma 200 dinarjev za povečano sliko, a je ni prejel. Mita je moral na policijo in v glavnjačo, kjer so odkrili njegove pustolovščine in je dokazano, da je ta lopov tekom dveh let izvršil 7000 večjih in manjših prevar.

Ogromen požar v Strumici. V mestu Strumica v Makedoniji je izbruhnil požar v trgovskem delu mesta; po silnih naporih se je tekom treh dni posrečilo ogenj omejiti ter ga končno pogasiti. Izgorela je cela čaršija, škoda pa znaša nad 20 milijonov dinarjev. Ogenj je pogasilo vojaštvo, ker je bilo prebivalstvo samo napram silnemu požaru brez moči. Pogorelo je okrog 100 privatnih poslopij. Vlada je odobrila kot prvo pomoč pol milijona dinarjev. V Strumico je odpotoval minister dr. Šumenkovič ter tajnik ministrskega predsedništva Gjorgjevič.

Mrtveci v Savi. Zagrebški listi so že opetovano poročali, da Sava pogosto ostavlja na produ trupla neznanih utopljencev, za katere se nikoli ne izve, kedo in odkod so. Navadno so ta trupla gola in oblasti enostavno zaključujejo: neznanec se je utopil pri kopanju. Med tem pa se po vaseh ob Savi skrivnostno širijo glasovi, da s temi mrtveci ni vse v redu. Listi opozarjajo policijo, da se pozorneje bavi z utopljenci ker je morda sumnja upravičena, da so bili namenoma vrženi v vodo.

Nesreča na železniški progi. Dne 30. t. m. predpoldne sta se odpeljala službenim potom na motorni dresini dva inženirja iz Niša in 2 delavca. Ti so vozili z dresino 80 km na uro. Pri nekem ovinku so naenkrat zapazili, da jim pelje nasproti vlak. Enemu inženirju in obema delavcema se je posrečilo, da so še pravočasno skočili iz dresine in se rešili smrti, enega inženerja je pa vlak popolnoma razmesaril.

Nakupovanje sena za vojaštvo. Opozarjajo se vsi kmetje, da se bode tudi letos in sicer takoj, kupovalo za mariborski garnizon komisijskim potom seno in slamo. Obveščajo se tedaj posestniki, da se vsako sredo in soboto kupuje ali na Trgu svobode ali neposredno pri senjaku garniz. intend. skladišča v Mariboru vsaka količina sena in slame, kjer se bode na licu mesta tudi takoj plačalo. Seno treba, da je dolgih, tenkih bilk s cvetom, da ima prijeten duh in da ni blatno. Ne sme biti tudi prašnjivo in da ni pomešano z raznim trnjem itd. Seno, katero ne odgovarja zgoraj navedenemu stavku, se ne bode kupovalo.

Ročni zemljevid mariborskega okrožja: I. Pohorje-Kozjak, II. Slovenske gorice, Dravsko-Ptujsko polje, risal S. Dimnik, založilo društvo Učiteljski dom v Mariboru, tisk in litografija Mariborske tiskarne. Navedeni zemljevid v merilu 1:150.000 v pripravni ročni obliki, izvršen v osmerobarvnem tisku, je lično in temeljito izdelan in je bil zelo nujno potreben. Razvidni so vsi kraji z ljudsko šolo, župnije, poštni uradi, gradovi, razvaline, industrijske naprave, kopališča itd. Zemljevid je pregleden, ne preobložen ter bo dobrodošel vsakomur, zlasti šolski mladini in tujskemu življu. Zemljevid toplo priporočamo. Cena 10 din. Kakor smo doznali, sta v pripravi enaka zemljevida Prekmurja z Medžimurjem in celjskega okrožja.

NAVODILA ZA MLADINSKA DNEVA V MARIBORU.

Narodne noše. Mladinska dneva v Mariboru imata tudi namen vrniti našemu ljudstvu priprostost in narodno domačnost. Zato naj pridejo zopet v veljavo slovenske narodne noše, zlasti na Slovenskem Štajerskem, kjer jih je tuja moda malodane izpodrinila. Vabimo vse udeleženke in udeležence, da pridejo, bodisi na dekliški dan 9. in 10. avgusta ali na fantovski dan 23. in 24. avgusta, če le mogoče v narodnih nošah.

Slavnostna številka »Straže« za mladinska dneva izide dne 8. avgusta t. l. Njena vsebina bo zelo aktuelna in bo obravnavala v 12 člankih ves program mladinskih dnevov. Rabili jo bodo posebno voditelji in odborniki vseh naših organizacij. Ker bo izšla številka v večji nakladi, jo je mogoče naročiti tudi posebej pri upravništvu »Straže«, Maribor, Koroška cesta 5.

Štajerska številka »Socialne misli« v Ljubljani izide te dni. Posamezen izvod se bo prodajal po 6 dinarjev. V Mariboru jo bo mogoče dobiti v kolportažni prodaji ob dekliškem in fantovskem dnevu. Vsebina je posebno zanimiva in izbrana. Drugi pa naročite to številko pri upravi »Socialne misli«, Jugoslovanska tiskarna.

Kdo se naj udeleži v soboto, kdo v nedeljo. Pri dekliškem dnevu 9. in 10. avgusta, kakor pri fantovskem dnevu 23. in 24. avgusta, je namenjen vsakokrat prvi dan, t. j. sobota, resnemu notranjemu delu pri zborovanjih in predavanjih, nedelja pa zunanji manifestaciji. Zato naj pridejo vsakokrat v soboto (9. in 23.) pred vsem v Maribor razni odborniki in odbornice katerekoli organizacije in vsi oni, ki si žele in so potrebni pouka v najvažnejših sodobnih vprašanjih. V nedeljo pa naj pridejo v Maribor ljudske množice, da že s svojo udeležbo manifestirajo za naše katoliško načelo. Seveda je vsakemu na prosto, da pride že v soboto v Maribor, kar sploh prav prosimo.

Zunanji znak mladinskih dnevov sta ciklamen in bršljan. Okitite se ž njimi!

Prenočišča za vse udeleženke in udeležence preskrbi pripravljalni odbor. To povdarjamo še posebej zato, ker je morda kdo krivo razumel slabo stilizirano tostvarno vest, ki je bila objavljena že v »Slov. Gospodarju« in v »Straži.« Prenočišča bodo dodeljena takoj po prihodu vlakov v Maribor. Voditelji in voditeljice skupin naj se za to najprvo pobrigajo, ko dospejo v Maribor, kjer dobe vsa natančna navodila.

Iz Maribora.

Usiljevanje »Slov. Naroda«. Dr. Žerjavovo »Jutro« je radi lažnjivosti doigralo v javnosti. Dr. Žerjav hoče zdaj poskusiti z »Narodom.« Včeraj so priromali celi kupi »Naroda« v Maribor in celo na naslove pristašev naše stranke in drugih, ki so že od nekdaj odklanjali vonj Žerjavovih cekinov . . . Žerjav misli, da bo mariborska javnost tako slepa in bo sedaj, ko smo se rešili Pašič-Pribičevičeve more, si naročila že davno zastarelo žurnalistično fregato, ki ne spada po svoji razbojniški pisavi niti med Čarugino bando, kaj šele med poštene Slovence. Celim paketom Žerjavove cunje je bil priložen poziv na naročbo. Uprava »Naroda« si naj prečita odgovore, katere je in bo prejela od onih, ki so vrnili list in bo gospoda krog »Naroda« videla, kaj in koliko pomeni politično vlačugarstvo »Slov. Naroda« v Mariboru. Pri sedanji politični preorientaciji usiljevati »Slov. Narod« pa zgleda tako, kakor bi kdo pripeljal voz najgnusnejšega gnoja v parketno dvorano.

Orjunske grožnje. Orjunci so sedaj precej potlačeni ko jim je mentor in mecen Sv. Pribičevič tako hitro zletel iz vlade, mnogo jih je, ki so svoje znake lepo skrili, ter sedaj ne snsijo radi, če se jih spomni na veliko orjunsko navdušenje in na razne pohode, pri katerih so sodelovali, a vse to javnosti in za red odgvornih činiteljev ne sme zapeljati k popustljivosti napram znanim članom te teroristične organizacije. Nikakor se ne sme pozabiti, kaj so že vse počenjali in s čim so že vse grozili. Studenška orjuna ima na primer ne vemo v kako visoki šarži nekega Leona Šusteršiča, zaposlenega v železniški delavnici v Mariboru, ki je povodom razvitja orjunske zastave na binkoštni pondeljek v Radovljici silno vneto prisegal smrt dr. Korošcu in dr. Lemežu. To orjunsko grožnjo in prisego je opisala ljubljanska »Strokovna borba«, ki je ponujala tudi priče, pred dobrim mescem, mi pa dne 30. junija. Na ta slučaj ne spominjamo radi orjunca Šusteršiča, ki je mogoče blazen ali pa popolnoma podivjan, ampak radi principa. — Prepričani smo namreč, da bo nova vlada prej ko slej odpravila izjemni zakon »o zaščiti države«, ki se je že na tako brezprimerne zločine zlorabljal ter so žrtve teh zlorab še v velikem številu po zaporih. Dokler se pa ne odpravi, bi bilo pa umestno in pravično, da ga občutijo tudi resnično nevarni elementi, ki imajo poleg nevarnih groženj tudi več kot dovolj divjaškega nasilja in krvavih zločinov na vesti.

Kostenjak našli v Studencih. Dne 30. t. m. sta v studenški jami za izkopavanje prodca zadela pri kopanju dva delavca za človeško okostje, ki je bilo zakopano kaka dva metra globoko. Sodijo, da je počivalo truplo že kacih 15 let pod zemljo in da gre za zločin, ki je pa nepojasnjen. Pred 15 leti je bil tamkaj, kjer je danes zgoraj omenjena jama, na potu iz Studencev proti Limbušu gozd. V tem gozdu je tedaj marsikdo izginil. Studenčani se ne spominjajo, da bi bilo najdeno okostje od kacega Studenčana, ampak bo kak potnik ali trgovec od kod drugod. Uvedena je preiskava glede tega kostenjaka.

Prenočišča za udeleženke dekliškega dne 9. in 10. avgusta t. l., naj blagovolijo priglasiti vsi oni, ki razpolagajo s kakšnim praznim prostorom. Prijave sprejema vsak dan dopoldne in popoldne pripravljalni odbor za mladinska dneva v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6-I. (palača Zadružne gospodarske banke pri frančiškanski cerkvi), soba št. 5 in 11. Prosimo za prijavo čimveč prenočišč, ker jih pripravljalni odbor nujno rabi.

Prometna zveza, skupina Maribor ima v nedeljo, dne 3. t. m. ob 9. uri dopoldne v dvorani Zadružne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6, izvanredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbornikov. 2. Volitev odbora in 3. slučajnosti. V imenu centrale Prometne zveze bo poročal tovariš Beltram iz Ljubljane. Vabijo se tudi vsi člani Jugoslovanske strokovne zveze, da se občnega zbora udeležijo. Odbor PZ.

Na cesti ga zadela smrt. V četrtek, 31. julija je zadela na cesti kap upokojenega finančnega nadpregledника Sotošeka. Zgrudil se je na mestu mrtev.

Društvo Jadran priredi v soboto v Narodnem domu pevski večer.

Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru vrši se nepreklicno v času od 15. do 28. avgusta. Izvršilne posle prevzel je agilen odbor, ki bo stavljeno si nalogo kljub kratkemu roku, ki mu še preostaja, tudi častno izvedel. Posetniki razstave uživajo ugodnosti na vseh tuzemskih železnicah. Za stanovanje je preskrbljeno. Sejmske legitimacije izdaja Uprava razstave v Mariboru in drugi zavodi.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

35

Gostobesedno in naglo je pripovedovala starka, precej jo je bilo strah, bala se je Merlinovih robatosti in tudi o Tinvillu je vedela, da je brezobzirno strog, če kdo zagreši neumnost.

Toda sicer je imela državljanka Brogard — Brogard se je pisala po svojem možu, ki je bil lastnik krčme in je imel brata, ki je bil tudi krčmar tekje v bližini Calaisa — državljanka Brogard, pravim, je imela čisto mirno vest.

Odbor za javno varnost ji je naredil pismeno dovoljenje, da sme oddajati sobe tujcem v najem. Razen tega je vestno in skrbno naznanjala vsak prihod in odhod tujcev odboru —. Le eno je bilo, to namreč, da je včasi tako naznanilo prišlo precej pozno oblasti v roke in da je bilo v precej splošnih besedah sestavljeno glede osebnega popisa tujčevega, glede njegovega poklica in njegove narodnosti. Seve le tedaj če je tujec tako želel in če pri plačevanju najemnine ni gledal na denar —.

Tako je bilo tudi s tistim Angležem.

Seveda Brogardka ni šla tega razlagat državljanu Tinvillu ali pa državljanu Merlinu. Kaj so nju brigale njene domače zadeve —.

Vkljub temu pa je bila precej preplašena in urno je poiskala listič, ki ga ji je pustil Anglež obenem z za-

trdilom, »da bo že vse dobro, če ga pokaže odboru za javno varnost« —.

Tinville ji je robato iztrgal listič iz rok, nanj pa ni hotel pogledati. Zmečkal ga je v pest in nato mu ga je vzel Merlin, se odurno nasmejal, ga zravnal in pogladil na kolenu ter ga za par trenutkov pazljivo ogledoval.

Štiri vrstice so bile na njem napisane. Pesem je bila ali kaj. In še povrh v jeziku, ki ga Merlin ni znal. Najbrž angleški.

Toda čisto razumljivo in za vsakogar jasno je bilo drobno znamenje spodaj v kotu lističa.

Znamenje pa je kazalo rožnordeč cvet, znan pod imenom »Materna dušica«.

In nato sta oba, Tinville in Merlin, glasno in krepko klela, pobrala vojake, ki so prišli z njima, ter obrnila hrbet samotni in nesnažni gostilni »Pri razbitem vrču« in njeni brezzobi starki, ki je še dolgo stala na hišnem pragu in gostobesedno zatrjevala za njima svoj patrijotizem in da je pripravljena, vedno in vselej vse storiti za dobrobit republike.

Tinville in Merlin pa sta nesla listič k Robespierru.

Kruto se je smehljal veliki neukrotljivi republikanec, ko je naravnaval gube hudo pomečkanemu, umazanemu papirju in jih gladil na svoji nežni, snažni dlani.

Robespierre ni imel navade da bi preklinjal. Robespierre vobče nikdar ni izgubljal praznih besed in ni tratil nepotrebnega vznemirjenja. Pač pa je vtaknil listič v svojo srebrno tobačnico in poslal posebnega sela k državljanu Chauvelinu ter ga prosil, naj pride še tisti večer krog desete ure k njemu v tuillerijsko palačo, v stanovanje nekdanje kraljice Marije Antoinette.

Polenajstih je bilo.

Chauvelin in Robespierre sta sedela drug drugemu nasproti v zapuščenem budoarju. Med njima na mizi, prav pod lojeno, brlečo svečo, je ležal ves zamazan in ves zmečkan listič papirja.

Skoz mnogo nesnažnih rok je šel list, preden so mu naravnali gube Robespierrovi nežni beli prsti in ga položili pred oči Chauvelinu.

Toda Chauvelinove oči niso zrle na papir, tudi niso zrle na bledi, brezsrčni obraz pred seboj —.

Chauvelin je imel oči zaprte in za trenutek ni videl temne, zanemarjene sobe, niti Robespierrovega nemirnega pogleda, tudi ne golih sten in nesnažnih tal —.

Chauvelin je za trenutek pozabil na budoar kraljice Marije Antoinette, pozabil na Robespierra, pozabil na Pariz —. Njegov duh je pohitel daleč tja črez »Rokav«, v Anglijo, v London —.

Gledal je v duhu razkošno razsvetljeno dvorano zunanjega ministrstva angleškega in lepa Margareta Blakeney je stala sredi sijajne družbe, vesela, ponosna, občudovana —.

Pahljače so drhtele svila je šuštela, vabljivi zvoki godbe so plavali v ozračju, ples je šumel. In sredi tega mamečega in drhtečega vrveža je ponavljal zaspan, dremav in bebast glas besede, ki so stale na zmečkanem, zamazanem lističu tamle na mizi pod brlečo lojeno svečo:

»Iščejo jo tamkaj, iščejo jo tod,
Letajo za njo Francozje vsepovsod:
Kje se nam je skrila, kam se izmuznila
Drzna, zvita, neugnana »Dušica« —?«

Kakor blisk je prešla slika. Spomin na neizbrisne prizore preteklih dni —.

In drugo sliko je videl Chauvelin, ko je z zaprtimi očmi sedel pred Robespierrom —.

Videl je v duhu samotne, temne skale obrežja, par ur od Calaisa —. Slišal je isti dremavi glas, pel je angleško državno himno »God save the King!«, čul je prasketanje pušk, obupni krik Margarete Blakeney —.

(Dalje prihodnjič).

RAZGLAS.

Podpisana tvrdka si dovoljuje vljudno opozarjati, da so njene v prometu se nahajajoče pivske steklenice in sodčki izključna ter neprodajna last pivovarne. Prodajati ali jih uporabljati v druge namene, je prepovedano ter se kazenskosodno zasleduje.

V lastnem interesu se torej vsakogar svari, prodajati ali nakupovati pivske steklenice in sodčke.

TOMAŽ GÖTZ, pivovarna, Maribor

Pomočnika ali vajenca išče nujno studenčni mojster F. Bratina Križevci pri Ljutomeru. 423

V dobri rodbini se sprejemlje za prihodnje šolsko leto dijake na hrano. Zdrava lega, prvovrstna prehrana, blizu šol, glasovir v hiši. Naslov v upravn. 397 3-1

Lepa hiša s stanovanjem, sadonosnikom in poljem v Pobrežju se proda ali zamenja. Proda se tudi lep beli otroški voziček. Vpraša se: Koroška cesta 15. 412

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor Vetrinjska ulica št. 15. 319

Enkrat- ni poskus Vas prepriča, da je najboljša zobna krema »ITO«, ------ dobi se povsod. ------

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vlito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter,
Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za vporabo, s kovaškimi odpadki in vlitico.

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavo-modro-beli etiketi. — Na tej se posebno ističejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Najcenejše in najuspešnejše
oglašujete
samo potom
Oglasnega zavoda F. Voršič-a naslednik,
Maribor, Slomškov trg 16.
Pojasnila brezplačno!

Denar naložite
najbolje **najvarneje**
pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.
v Maribora, Stolna ulica št. 6,
ki obrestuje hranilne vloge po
8% in 10%
oziroma po dogovoru.

MAGGI-jeva zabela dopolnjena za 25 do 50 odstotkov ceneje!

Ne zavržite torej Vaše izpraznjene MAGGI-jeve steklenice, temveč pustite si jo od Vašega trgovca po znižani ceni zopet napolniti. — Za to so pripravne samo MAGGI-jeve steklenice št. 0, 1, 2 in 3. Pazite na to, da se Vaša seboj prinešena prazna steklenica samo iz te velike MAGGI-jeve steklenice dopolni.

Zadružna gospodarska banka d. d.,
podružnica v Mariboru.
V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.
Pooblaščeni prodajalec srečk državne razr. loterije.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Odgovorni urednik: Vlado Pušenjak. Izdaja konzorcij »Straže.«